Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Muistio

9.10.2021

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan hallinto- ja turvallisuusjaosto, kuuleminen 21.10.2021 klo 8.30.
HE TAE 2022

HE TAE 2022, Teema: Maahanmuutto

Maahanmuuttoviraston määrärahat vähenevät aikaisempien kehyspäätösten seurauksena, kokonaisuus kääntyy negatiiviseksi lähinnä turvapaikanhakijoiden vastaanoton momenteille esitettävien, yhteensä 39 miljoonan teknisluonteisten vähennysten seurauksena. Ne perustuvat turvapaikanhakijoiden määrän ja siitä aiheutuvan määrärahatarpeen laskuun.

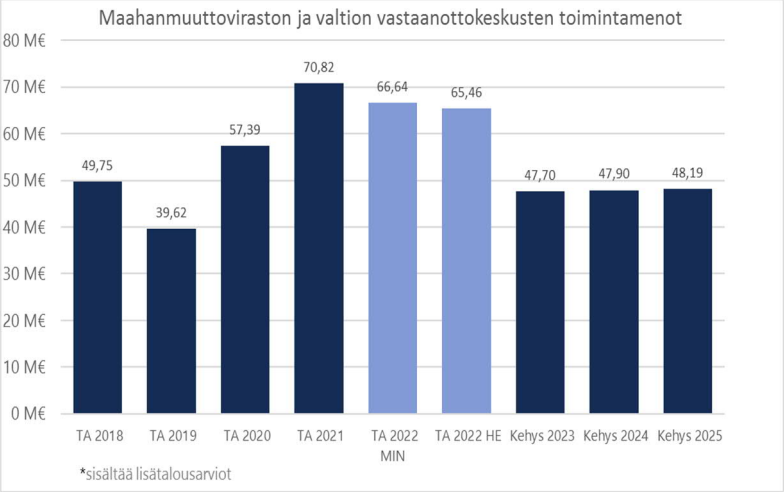

Maahanmuutto -lukuun esitetään yhteensä reilut 160 milj. euroa, josta Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenoihin esitetään 65 milj. euroa. Viraston rahoitus laskee 1,7 miljoonaa vuoden 2021 talousarvion tasosta aiheutuen kertaluonteisten lisäysten poistumisesta.

Hallitus on tehnyt uusia kehittämispanostuksia, joilla jatketaan toimia työ- ja opiskeluperusteisten oleskelulupahakemusten ruuhkan purkamiseksi, automaation lisäämiseksi sekä ulkomaalaisasioiden sähköisen asiankäsittely-järjestelmän (UMA) kehittämiseksi. Hallitus lisäsi budjettiriihessä 2 milj. toiminnan turvaamiseen ja työperäisen maahanmuuton edistämiseen, sekä 1 miljoonan pikakaistan toimeenpanoon erityisasiantuntijan ja kasvuyrittäjän sekä työntekijän oleskeluluvan käsittelyn nopeuttamiseksi. EU-elpymisvälineen kautta saatavalla 7,8 miljoonalla toteutetaan investointikokonaisuutta *Maailmanluokan automaatiota hyödyntävä digitaalinen infrastruktuuri osaajien maahanmuuton tueksi*. Nämä kaikki lisäpanostukset ovat tärkeitä askeleita työperäisen maahanmuuton edistämiseksi.

Maahanmuuttoviraston resurssien tulisi mahdollistaa viraston kokonaisvaltainen ja pitkäjänteinen kehittäminen, jotta virasto pystyy vastaamaan tehokkaasti toimintaympäristön muutoksiin. Viraston toiminta nojaa osaavaan ja hyvinvoivaan sekä sitoutuneeseen henkilöstöön. Tilapäiset määrärahalisäykset johtavat henkilöstön vaihtuvuuteen, toistuviin rekrytointeihin ja perehdytyksiin ja kuormittavat organisaation perustoimintaa. Viraston on kyettävä pitämään kiinni tehtäviin koulutetusta ja osaavasta henkilöstöstä.

Vuodesta 2023 alkaen tilanne on hankala: nykyisen kehystason mukaisella resurssilla hakemuksia ei pystytä käsittelemään asetetuissa tavoiteajoissa (HO, lainsäädäntö, tulossopimus), eikä pystytä vastaamaan kasvaviin hakemus- ja asiamääriin. Painopisteen tulisi olla pysyvissä määrärahalisäyksissä silloin, kun tarvekin on pysyvä.

Kirkkokatu 12, Helsinki
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Vaihde 0295 480 171 | kirjaamo@intermin.fi | www.intermin.fi

Hallituksen puoliväliriihessä keväällä 2021 linjattiin Suomen maahanmuuttopolitiikan uudistamisesta elinvoimalähtöisesti, minkä lisäksi koulutus- ja työperusteiselle maahanmuutolle asetettiin määrälliset tavoitteet. Oleskelulupahakemusten määrät ovat jatkuvassa kasvussa.

Turvapaikanhakijoiden määrän kehitys pandemian jälkeen on epävarmaa. Käsittelyajat on pidettävä lyhyinä, jotta vastaanottokulut eivät kasva. Syntyneiden hakemusruuhkien purkaminen jälkikäteen on aina kalliimpaa kuin hakemusten ratkaiseminen hallitusti ja etupainotteisesti.